Ушбу сонда:
2 ТАШАББУС СЎНМАСИН, ТАШАББУС ЎЛМАСИН!
3 «Ишонч» бонг уради. ОЙЛИК МАОШ НЕГА КЕЧИКМОҚДА?
4 КАСАБА УЮШМА СПОРТИ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI — FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2000 йил 26 сентябр, сешанба №141 (973)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ДИЛШОДНИНГ ДАДИЛ ҚАДАМИ

Сиднейда ўтказилаётган Олимпия ўйинларида ўзбекистонлик Дилшод Орипов юнон-рим кураши бўйича бўлиб ўтаётган мусобақаларда қозоғистонлик Олимпия чемпиони Юрий Мельниченко устидан ғалаба қозониб, мусобақаларни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

Афсуски, дастлабки беллашувларда ғалабага эришган Руслан Биктяков ва Юрий Витт иккинчи учрашувларда мағлубиятга учради.

Ҳамюртимиз Баҳодир Қурбонов ярим финал мусобақасида исроиллик Чачи Акаакига ютқазиб қўйди ва эндиликда у бешинчи ўрин учун кураш олиб боради.

Бокс мусобақаларида ҳам чорак финал иштирокчилари аниқланди. Улар орасида ўзбекистонлик Муҳаммадқодир Абдуллаев, Алишер Раҳимов, Рустам Саидов, Руслан Чагаев ва Сергей Михайлов бор.

(ЎзА).

ЎЗБЕК МОДЕЛИНИНГ ЯНА БИР ХАЛҚАРО ЭЪТИРОФИ

Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда изчил амалга оширилаётган ислоҳотлар, қўлга киритилаётган ютуқлар хорижий давлатлардаги нуфузли илм даргоҳларининг намояндалари томонидан кенг эътироф этиб келинмоқда. Бу ўзгаришларнинг бошида турган Президент Ислом Каримов кўплаб обрўли академияларнинг фахрий аъзоси, университетларнинг фахрий доктори унвонларини олган.

25 сентябр куни Оқсарой қароргоҳида бўлиб ўтган тадбир мамлакатимиз танлаган тараққиёт йўли тўғрилигининг ва жаҳон афкор оммаси эътирофининг яна бир намойишига айланди. Шу йил 29 май куни Нидерландиянинг Фонтис университети илмий кенгаши Ўзбекистон Республикаси Президентига «Фахрий доктор» унвони беришга қарор қилган эди. Маросимда мазкур университет президенти Норберт Фербраак Ислом Каримовга «Фахрий доктор» дипломини тантанали равишда топширди.

Фонтис университети 1949 йили ташкил этилган. У Голландиядаги олий касбий таълим берувчи муассасаларнинг энг йириги ҳисобланади. Фонтис сафига ўттиздан зиёд ўқув марказлари, институт, факултетлар бирлашган. Уларда уч мингга яқин мураббий 30 мингдан зиёд талабага амалий технологиялар, халқаро транспорт, иқтисод, молия, банк ва суғурта иши, соғлиқни сақлаш, санъат, психология каби талай йўналишлар бўйича таълим беради. Университетнинг нуфузи, илмий даражаси ва салоҳияти ҳақида аниқ тасаввур ҳосил қилиш учун унинг йиллик бюджети 200 миллион евродан зиёд эканлигини айтишнинг ўзи кифоя.

Фонтис университети бир неча мамлакатда ўзининг бўлимларига эга. У илм-фанни ривожлантириш борасида Европа Иттифоқи, Жаҳон банки, Осиё тараққиёт банки каби кўплаб халқаро ташкилотлар билан мустаҳкам ҳамкорлик ўрнатган. Айни пайтда у Ўзбекистонда ҳам бир неча лойиҳани амалга оширмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Миллий университети билан ҳамкорликда ҳаётга татбиқ этилаётган лойиҳа доирасида мазкур университетда Интернет билан уланадиган компьютер тармоғи барпо этилди, уни бошқариш учун мутахассислар хорижда тайёргарликдан ўтказилди.

Фонтис раҳбарияти Ўзбекистонга Президент Ислом Каримовга диплом топшириш билан бирга, бошқа хайрли ниятлар билан ҳам келган. Улар орасида Ўзбекистон-Голландия университетини ташкил этиш имкониятларини ўрганиш, мамлакатимиз таълим масканлари билан алоқаларни янада чуқурлаштириш мақсадларини алоҳида таъкидламоқ жоиз.

Илм-фан чегара билмайди. Бу ҳақиқат дунёда глобаллашув жараёни фаоллашиб бораётган ҳозирги пайтда янада яққолроқ намоён бўлмоқда. Маросимда таъкидланганидек, турли ўлка одамлари турлича шароитда ҳаёт кечиради. Масалан, Голландия ерининг 50 фоизи денгиз сатҳидан қуйида жойлашган, шу боис мамлакат аҳлини сув ҳайдаб ер очиш йўлидаги ўзига хос кураш жипслаштирган. Ўзбекистонда бунинг тамоман аксини кўриш мумкин. Бизда сув танқислиги муаммоси мавжуд. Лекин ҳар икки шароитда ҳам олимлар, мутахассислар бир-бирининг тажрибасидан фойдаланиши яхши натижаларга олиб келиши мумкин. Чунки, бу икки хил кураш аслида икки қутбга ўхшагани билан, уларнинг тартиби, тузилиши, фойдаланилаётган технологиялар, мазмуни деярли бир хил. Бу бир мисол, холос. Моҳият шундаки, илм-фан марказлари ўртасида ҳамкорликни ривожлантириш катта натижаларга олиб келишини инобатга олган ҳолда, бу соҳадаги алоқаларни кенг ривожлантиришга киришишдир.

Ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг ташаббускори Президент Ислом Каримов малакали кадрларсиз порлоқ келажакни тасаввур қилиш мумкин эмаслигини кўп бор таъкидлаган. Айни пайтда, мазкур дастурга мувофиқ, юртимизда таълим соҳаси кенг ислоҳ қилинмоқда, кўплаб янги коллеж ва лицейлар очилмоқда, талаба ва ўқувчиларимиз чет эллардаги нуфузли илм масканларида таҳсил олмоқда. Ўзбекистон олий ўқув юртлари хориждаги турдош илм муассасалари билан ҳамкорликни тобора ривожлантиряпти.

Фонтис президенти мамлакатимиздаги ана шу ўзгаришларни таъкидлар экан, Ўзбекистонни изчил равишда янги демократик жамият қурилиши йўлидан бошлаб бораётгани, ўз асарлари билан ижтимоий-сиёсий, иқтисодий фанлар ривожига улкан ҳисса қўшаётгани учун Ислом Каримов шундай юксак унвонга сазовор бўлганини таъкидлади. Яна бир муҳим жиҳатни таъкидламоқ жоизки, Ўзбекистон Президенти Фонтис университетининг фахрий докторлик унвонини олган ягона давлат раҳбаридир.

Ислом Каримов бу унвон Ўзбекистон эришаётган ютуқларнинг яна бир эътирофи эканлигини қайд этар экан, айни пайтда таълим соҳасидаги улкан ислоҳотлар самараси, бу ислоҳотларни амалга ошираётган инсонларнинг меҳнати, мамлакатимизнинг ақлий салоҳияти, ўзбекистонликлар юртимизда яшаб ўтган буюк алломаларнинг илмий меросини асраб-авайлаб, ўрганиб, ривожлантираётгани халқаро миқёсда тан олинаётганини алоҳида таъкидлади. Шу билан бирга, Президентимиз ўзига «Фахрий доктор» дипломининг тақдим этилишини янада яқинроқ ҳамкорликка таклиф, деб билишини ва Фонтис раҳбариятининг ташаббусларини қўллаб-қувватлашини маълум қилди.

АҚШ, Япония, Европа Иттифоқи мамлакатлари, хусусан, Голландия мисолида кўриш мумкинки, ҳар қандай тараққиёт, қудратли иқтисодиёт асосида ақлий бойлик ётади. Таълим соҳасига ётқизилган сармоя вақти келиб ғоят катта самара беради. Ўзбекистонда бюджетнинг учдан бир қисми таълим соҳасига сарфланаётгани, имкон қадар кўпроқ ёшларимизнинг чет эллардаги нуфузли илм масканларига ўқишга жўнатилаётгани, мураббийларнинг тажриба алмашиш ва малака ошириш учун хорижга сафарлари уюштирилаётгани шундан. Президентимизнинг бевосита раҳнамолиги остида барча соҳалар каби, таълим, илм-фанни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган улкан ўзгаришлар ҳам ўз самарасини бериши шубҳасиз.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА мухбири.

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 25 сентябр куни Оқсарой қароргоҳида Берлин шаҳрининг амалдаги бургомистри Эберҳард Дипгенни қабул қилди.

Тошкент билан Берлин ўртасида 1993 йили ўзаро ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланган эди. Шундан буён икки шаҳар аҳли ҳар соҳада ҳамкорлик қилиб, тажриба алмашиб келади. Ўқувчилар, спортчилар, турли касб эгаларининг борди-келдилари кенг йўлга қўйилган. Шунингдек, қурилиш, корхоналарни санация қилиш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш борасида яхши ҳамкорлик мавжуд.

Президентимиз Ўзбекистон ҳукумати Тошкент билан Берлиннинг ўзаро алоқаларини нафақат шаҳарлар, балки мамлакатлараро ҳамкорлик, деб билишини таъкидлади.

Берлин бургомистри қабул учун Президентга миннатдорлик билдириб, Ўзбекистонга келишидан мақсад ҳамкорликнинг янги қирраларини очиш имкониятларини ўрганишдан иборат эканлигини қайд этди.

Учрашувда Тошкент билан Берлин, шу орқали, Ўзбекистон билан Германия ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎзА)

АНДИЖОН ВИЛОЯТИНИНГ ПАХТАКОРЛАРИ, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Қадрли дўстлар!

Барчангизни 305 минг тонналик юксак пахта хирмони бунёд этиб, йиллик шартнома-режасини мамлакатимизда биринчи бўлиб бажарганингиз билан чин қалбимдан муборакбод этаман.

Сизлар қўлга киритган бу катта ютуқ - пахта тайёрлаш режасининг сентябр ойида уддаланиши - Ўзбекистон пахтачилиги тарихида мисли кўрилмаган воқеадир.

Мен бу ғалабани қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга ошираётган иқтисодий ислоҳотларимизнинг, ўз ери, ўз мулкига эга бўлган деҳқонларимиз ғайрат-шижоатининг, барча вилоят аҳли меҳнатининг самараси, деб биламан.

Халқимиз сизларни пахтачилик илмини чуқур эгаллаган, илғор технология ва фан ютуқларидан оқилона фойдаланиб, замонавий деҳқончилик мактабини яратаётган миршикор инсонлар сифатида юксак қадрлайди. Сўзи билан иши бир, доимо изланиб яшайдиган, ташаббускор андижонликларга ҳар қанча тасанно айтсак арзийди. Айниқса, мамлакатимиз хирмонига яна камида 30 минг тонна пахта етказиб беришга аҳд қилганингиз ҳар қанча олқишга сазовордир.

Ишончим комилки, сизлар пахтачиик ва ғаллачиликда эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаб, барча соҳалардаги фидокорона меҳнатингиз билан халқимиз фаровонлигини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшасизлар.

Сиз, азизларни, барча андижонлик меҳнаткашларни бағримга босиб, ажойиб меҳнат зафарингиз билан яна бир бор қутлайман. Ҳаммангизга узоқ умр, бахту саодат, хонадонларингизга тўкинлик, қут-барака тилайман.

Меҳнаткаш қўлларингиз асло дард кўрмасин, азиз дўстлар!

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

Мавсум қаҳрамонлари

БИРИНЧИ БЎЛИШ БАХТИ

Халқимизда тўйга тўёна билан боришдек ажойиб удум бор. Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мустақиллик байрами арафасида учинчи сессияси ўтаётган кунларда Шаҳрихондан хушхабар йўллашди. Тумандаги академик Т.Саримсоқов номли ширкат хўжалиги пахтакорлари 2000 йилги шартнома режасини қойиллатишган эди.

Орадан кўп ўтмай сентябр ойининг биринчи ўн беш кунлигида Асака ва Олтинкўл туманлари пахта усталари мамлакатда биринчи бўлиб дастлабки довондан ошдилар. Бугун эса яна бир ажойиб хушхабар — вилоят заршунослари Ватан хирмонига 305 минг тонна қимматбаҳо саноат хом ашё топшириб, ваъдага вафо қилдилар.

Мустақиллик андижонликларга ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўлини очиб берди. Тўққиз йил мобайнида вилоятда асрларга татигулик ўзгаришлар содир бўлди. Айниқса, деҳқончилик соҳасида улкан муваффақиятларга эришилаётгани қувончлидир.

Республикада биринчи бўлиб маррага етган вилоят деҳқонлари ғалабасига Асака, Олтинкўл, Андижон, Избоскан, Жалолқудуқ, Балиқчи туманлари миришкорларининг қўшган ҳиссаси айниқса салмоқлидир. Мазкур туманларнинг қатор хўжаликлари гектаридан 30,6-36,5 центнердан хирмон кўтардилар. Ўнлаб бригада ва юзлаб пудратчилар даласидан ҳозиргача олинган ҳосил чўғи ҳар гектар ер ҳисобига ўртача 40-45 центнерданга етди. Теримчиларга ҳамма зарур шароит яратилгани, терилган пахтага вақтида ҳақ тўланиши, мавсум илғорлари муносиб тақдирланган кутилган самарани берди.

Меҳнатга яраша рағбат ҳамиша муваффақиятга омил бўлади. Ана шу ҳақиқатга риоя қилинганлиги ўз самарасини берди.

Суратда: «Избоскан» жамоа хўжалигида уюштирилган меҳнат беллашуви ғолиби, учинчи бригада етакчиси Улуғбек Маматқуловга гилам топширилмоқда.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, изланган имкон топар экан. Масалан, пахтачиликнинг ўзидан 20 миллиард сўм даромад олиш кутиляпти. Бу деҳқончиликнинг илғор технологиялар асосида ташкил этилиши туфайлидир. Ҳозирги пайтда 192 та қишлоқ хўжалиги корхонасидан 139 таси ширкат усулида фаолият кўрсатяпти. Оила пудрати ва чек усули тўла жорий этилган. 1999 йилда 49 та хўжалик мулкчиликнинг шу шаклида фаолият кўрсатиб, барчаси фойда кўриб дивидент тарқатишга эришган эди. Бу эса жорий йилда ширкатларнинг кўпайишига, келгуси йилдан эса вилоятдаги ҳамма хўжалик шу усулда фаолият юритишига кенг йўл очди.

Кўзланган мақсадларга эришиш кишини янги марраларга чорлайди. Зафардан руҳланган андижонлик пахтакорлар терим суръатини бир зум ҳам пасайтирмаётирлар. Мамлакатимиз миқёсида ҳам бу борадаги режалар тезроқ удданишига ҳисса қўшишга интилмоқдалар. Жадал ҳаракат сўнгги чаноқдаги момиқ йиғиштириб олингунга қадар давом этади.

МУКОФОТ МУБОРАК!

Ваъдага вафо марднинг иши. Бугунгача туманимиз бўйича режадаги 31,5 центнер ўрнига гектаридан салкам 35 центнердан хирмон уюлди. Давлатга 22 минг 350 тоннадан зиёд юқори навли пахта топширдик.

Эртаги пахта етиштиришда чигитни плёнка остига экиш хосияти катталиги яна бир карра исботланди. Асалхон Расулова, Сиёсатхон Абдуллаева, Муяссархон Болтабоева, Абдуҳалим Қодиров, Азизахон Ҳамдамова сингари тажрибали пахтакорлар меҳнати билан кўзланган хирмон барвақт тикланди.

Энг муҳими, жойлардаги бошланғич касаба уюшма қўмиталари фаолларининг саъй-ҳаракати, хўжалик раҳбарлари билан ҳамкорликда ишни тўғри ташкил этганликлари туфайли теримчи ва ҳашарчилар унумли ишлашига керакли шароит яратилди. Моддий манфаатдорликка эътибор кучайтирилди. Меҳнатда ибрат кўрсатганлар шунга яраша рағбат кўрмоқдалар. Масалан, соҳада эришган муваффақиятлари учун «Намуна» ширкат хўжалиги раиси М.Ҳамроев телевизор, илғор пудратчи А.Расулова гилам билан тақдирландилар. Бошқа илғорларга аталган совға-саломлар ҳам эгаларига топширилипти.

Қирғизбой САИДОВ,
Олтинкўл тумани агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси раиси.

«ЧЎНГБОҒИШ» ФАРЗАНДИ

«Чўнгбоғиш» қишлоғида дунёга келиб вояга етган Муҳаммаджон Ҳамроқулов омади чопган инсонлардан. Бундай дейишимиз боиси шу қишлоқдан ажойиб инсонлар, пахта усталари, миришкор боғбону соҳибкорлар етишиб чиққан. М.Ҳамроқулов шундай табаррук одамлардан ибрат олиб эл назарига тушди, обрў-эътибор топди.

Мактабни тамомлаб, у қишлоқ хўжалик техникумига ўқишга кирди. Ўқишни тугатгач веттехник мутахассислиги бўйича ишлаш билан бирга олий ўқув юртида сиртдан таълим олди. Мана ўн йилдирки аввал «Чўнгбоғиш», ҳозир эса «Избоскан» хўжалиги бошқаруви раиси сифатида ишлаб келаяпти.

— Катта-кичик демай барча билан баравар муомалада бўлишга интиламан, — дейди М.Ҳамроқулов. — Албатта ишда тартиб, интизом биринчи ўринда туради. Муваффақиятларимиз омили шунга амал қилишимизда, деб биламан. Аҳил, ҳамжиҳатликда ишлаганимиз туфайли ҳамма соҳада режалар бажарилди. Хонадонлар газлаштирилди, тоза ичимлик сув билан таъминланди. Кўчалар асфальтланди, аҳоли турмуш даражаси ошди.

«Избоскан» хўжалиги ҳудудидаги 6 та қишлоқнинг ҳар бирида ўзига яраша муаммолар мавжуд. Уларнинг ижобий ечими эса аввало шартномавий режаларнинг муваффақиятли бажарилишига боғлиқ. Шуларни ўйлаб М.Ҳамроқулов тадбир белгилайди, иш юритади.

Мана, икки йилдирки «Избоскан» деҳқонларининг кайфияти чоғ. Бу йилги натижалар ҳам чакки эмас. 586 гектар майдонда пахта етиштирилди. 16 сентябр куни гектаридан 32,4 центнердан ҳосил олиниб, шартнома режаси бажарилди. Бугунга келиб ҳосилдорлик 40 центнерга етди. Терим давом этаяпти.

— Янги раис келгач, моддий манфаатдорлигимиз яхшиланди, — дейди ижарачи Мирзажон Мирзаабдуллаев. — Дастлабки йили 300 минг сўм соф даромад олдик. Бу йил 500 минг сўмни мўлжаллаяпмиз. Ҳосилдорликни 50 центнерга етказдик. Далада мен, турмуш ўртоғим, уч ўғлим ва келиним ишлаймиз. Пудрат деҳқон учун энг қулай усул экан. Биргина мен эмас, хўжалигимиздаги жами 344 ижарачи унинг афзаллигини амалда кўраяпмиз. Худога шукр, деҳқон косаси оқарадиган кун келди.

Аҳил жамоа аъзолари йилни 230 миллион сўм даромад билан якунлашлари мўлжалланмоқда. Унинг камида 30 миллион сўмини соф фойда ташкил этади. Хамир учидан патир деганларидек пахта режаси бажарилиши муносабати билан 2 миллион сўм деҳқонларни тақдирлашга сарфланди.

«Избоскан» қишлоғида ўрта бўйли, истараси иссиқ инсон энди ғалла экишнинг боришини кузатяпти. У хўжаликнинг серғайрат, тиниб-тинчимас раҳбари — Муҳаммаджон Ҳамроқулов бўлади.

Абдунаби ҚОРАБОЕВ,
Мирзажон ЮСУПОВ,
Избоскан тумани.

Андижонлик миришкор пахтакорлар 305 минг тонналик юксак пахта хирмони яратиб, 25 сентябр куни давлатга пахта сотиш йиллик шартнома-режасини муваффақиятли бажарди. Пахта тайёрлаш режасининг сентябр ойидаёқ уддаланиши Ўзбекистон пахтачилиги тарихида мисли кўрилмаган ҳодиса бўлди.

АНДИЖОНЛИКЛАРНИНГ ЮКСАК МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

2000 йил деҳқончилигида андижонликларнинг мардлиги, меҳнатсеварлиги, изланувчанлиги, тадбиркорлиги ҳаммани ҳайратга солмоқда. Бунинг асосий омили, аввало, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг Андижонда изчил давом эттирилаётгани, деҳқонлар ўз ери ва сувига ўзи эгалик қилаётгани билан боғлиқ. Бугун мамлакатимизнинг барча вилоятларида машҳур бўлиб кетган «Андижон технологияси» ҳам мазкур вилоятда яратилган. Экин-тикин ишлари март ойининг биринчи ўн кунлигида бошлангани, апрелгача 106 минг гектар ерга уруғ қадалиб, кўчатларнинг бир текис ундириб олингани бугунги ғалабанинг яна бир омили бўлди.

2000 йилга белгиланган пахта тайёрлаш шартнома-режасини бажариш учун андижонликларга бир ойча вақт кифоя қилди. Пахтачиликда илғор технология ва фан ютуқларидан кенг фойдаланилгани туфайли етиштирилган мўл ҳосил ғоят қисқа муддатларда фақат биринчи навга топширилди. Мавжуд 106 минг гектар пахтазорнинг ҳар гектаридан ўртача 28,8 центнердан ҳосил олинди. Ҳосилдорлик ўнлаб хўжаликларда 40-45, юзлаб фермер ва оилавий пудратчилар далаларида эса 50-60 центнерга етди.

Вилоятда пахта тайёрлаш бўйича давлат буюртмаси бажарилган кунда тармоқдан олинган даромад 19 миллиард 633 миллион сўмни ташкил этди. Энг муҳими, мамлакат пахтачилиги тарихида биринчи марта вилоят бўйича тайёрланган ҳосилнинг юз фоизи биринчи навга қабул қилиндики, бундан келадиган иқтисодий самара ҳам каттадир.

Ушбу муваффақиятга мамлакатда биринчилар қаторида шартнома-режасини уддалаб, Президентимиз Ислом Каримовнинг табригига мушарраф бўлган Асака ва Олтинкўл туманлари меҳнаткашлари катта ҳисса қўшди. Шунингдек, вилоят пахта хирмонининг юксалишида Андижон, Избоскан, Жалолқудуқ, Балиқчи, Хўжаобод, Шаҳрихон туманлари деҳ-қонларининг улуши салмоқли бўлди. Яқин кунларда қолган туманларда ҳам шартнома-режаларининг бажарилишига шубҳа йўқ.

Бугун андижонлик фидокор деҳқонларнинг кайфияти аъло, руҳи баланд, режалари эса янада залворлироқ. Вилоят туманлари ва хўжаликлари ўртасида пахта сотиш топшириғини 120-130 фоизга етказиш ҳаракати бошланиб кетган. Вилоят деҳқонлари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, топшириққа қўшимча яна 30 минг тонна пахта тайёрлашга қарор қилишди. Шунда ҳосилдорлик вилоят бўйича гектар бошига 32,5 центнерга етади. Тармоқдан олинадиган ялпи даромад эса 22 миллиард сўмдан ортиши кутилмоқда.

Аъзам ҚОДИРОВ, (ЎзА).

ОМАДЛИ ЙИЛ

Жорий йил балиқчиликлар учун юксалиш, кўзланган мақсадларга эришиш йўлида омадли келди. Буни кўпни кўрган туманимиз фахрийлари Ҳакимжон Қаюмов, Муҳиддин Сиддиқов, Турдиали Ҳайитовлар ҳам таъкидлашди. Туман тарихида биринчи марта 21 иш кунида режани дўндирдик. Бугунгача 11 минг 326 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31,6 центнердан ошириб ҳосил йиғиштириб олдик. Ватанга 35730 тоннадан зиёд юқори навли қимматбаҳо саноат хом ашёси армуғон этдик.

«Чинобод», « Шераличек», Навоий номли, «Намуна», Бобур номли, «Бўстон» ширкат хўжаликларида айниқса ҳосилдорлик юқори бўлди. Илғор бригада, фермер, ижарачилар далаларида эса гектаридан 40-42 центнердан дур саранжомланди. Шунингдек, режадаги 5426 тонна ўрнига 5500 тонна уруғлик пахта топширдик. Қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган ислоҳотлар, ер ўз эгаси қўлига ўтганлиги, деҳқон эркин меҳнат қилишига давлатимиз раҳбарияти томонидан кўрсатилаётган ғамхўрликлар бунга замин яратди.

Эндиги ниятимиз ялпи хирмонни 45300 тоннага, ҳосилдорликни гектар бошига 40 центнерга етказишдир. Бунинг учун бизда барча имкониятлар етарли.

Турсунбой ҲАМИДОВ, Балиқчи тумани ҳокими ўринбосари.

Ташаббус сўнмасин, ташаббус ўлмасин!

УШАЛГАН

Марғилондаги «Турон шойиси» ҳиссадорлик жамияти оператори «Шуҳрат» медали соҳиби Миродил Ҳасанов фаолиятига бир назар

Чинорлар илдизидан чинорлар кўкаради...

Марғилонлик оператор Миродил Ҳасановнинг меҳнат фаолиятини ўрганиш жараёнида хаёлимиздан шу фикр кетмади. Негаки, ҳар бир инсон ўз Ватанининг бир парчаси, номи, шони. Унинг вужудида она заминининг ҳарорати, қуёшининг тафту улуғ бобокалонларининг руҳи поки ила яшайди.

Инсон камолида киндик қони тўкилган заминнинг хосияти борлиги шундан. Муродил ҳар тоши бир тарих, ҳар сиқим тупроғи табаррук Марғилон фарзанди. Марғилон деганда аввало хотирга дину диёнат қонунининг асосчиси, буюк фиқҳ олими Бурҳониддин ал-Марғиноний келади. Сўнгра қалбларни назми ниёзи ила ёритган Жаҳон отин эсга тушади. Булбул нафас Маъмуржон Узоқов, Жўрахон Султоновнинг ўлмас қўшиқлари, Тамарахоним, Гавҳархонимларнинг нозик товушлари ва яна рақс маликаси Мукаррама Турғунбоеванинг беназир санъати бирин-кетин хотирамиз гулшанини ёритади. Яна Марғилон деганда Кумушбиби ёди хаёлга келади. Марғилон кўчаларида изи қолган Отабеклар ёдга тушади.

Ҳа, Марғилон ҳунармандлар, алломалар юрти. Қадим-қадимдан нозик таъб савдогарлар Марғилон ҳунармандлари қўлидан чиққан матони бир қараганда таниганлар. Бу юртнинг амиркон ковуш-махсилари, чамандагул дўппилари дунёга машҳур бўлган. Айниқса, Марғилон атласи, унинг ловлов товланган нақшидан камалак уялган, қуёшнинг ҳаваси келган, баҳор нусха кўчирган.

***

Инсон ҳаётида шундай дақиқалар бўладики, унинг шукуҳи, қалбда қолдирган қувончли нур мисол ҳаётингни ёритиб туради. Ҳурлик, Озодлик наъшидасидан қалбида нурли хотиралар қолган ўша кун — унинг учун умрга татигулик онлар бўлди.

Унинг шарафига жонажон корхонасида кўп минг кишилик митинг уюштирилди. Президент Фармонига биноан «Шуҳрат» медали билан мукофотланган Миродилни ҳамкасблар муборакбод этишди. Жамоа бошқарувининг раиси А.Йўлдошев уни кўпмиллатли жамоа номидан қутлар экан, шундай деди:

— Ҳар бир корхонада, ҳар бир жамоада шундай инсонлар бўладики, улар ўз интилиш ва ташаббускорлиги, меҳнатсеварлиги ва чин инсоний фазилатлари билан ишчи-хизматчиларни эзгуликларга рағбатлантириб турадилар. Миродил Ҳасанов ана шундай фидойилардан. У нафақат илғор ишчи, балки корхонамиз фахридир.

Директор унинг яна анча ибратли фазилатларини бирма-бир санаб ўтди. Сўзини исботи сифатида «Ўзбек ипаги» республика уюшмаси бошқаруви раисининг М.Ҳасанов номига йўллаган табрик телеграммасини ўқиб эшиттирди. Гулдурос қарсаклар, олқишлар янграли.

Ҳамманинг нигоҳи унда эди, ҳамма унга ҳаваслaниб боқарди. У эса ҳаяжон ва ҳайрат билан қадрдон ҳамкасбларини кузатар, кўзлари севинчдан порларди. Митинг сўнггида унга сўз беришди. У эса бирпас тин олиб жамоани кузатди, ҳаммаси қошдай, кўздай қадрдонлари, дўстлари, ҳамкору ҳамнафаслари. Ана шуларсиз у ҳеч ким, ҳеч нарса эмас эканлигини тийран англаб, фикрини бир жойга тўплагач, оҳиста сўзлай бошлади.

— Ишларимнинг ривожи аввал юртим тинчлиги, осойишталигидан, кейин сиздек дўстларим-биродарларим борлигидан. Бу мукофот биринчи галда ҳунарманд халқимга берилган мукофотдир. Чунки биз ўзбекларда яхши ишлаганларни алқаб, устозингга балли дейишади. Корхонам мени қўллаб-қувватламаганида, дўстларим тоғдек суямаганида мен шундай ютуққа эриша олармидим.

ЮНЕСКОНИНГ «ЖАҲОН ДИНЛАРИ ТИНЧЛИК МАДАНИЯТИ ЙЎЛИДА» ХАЛҚАРО КОНГРЕССИ

ДЕКЛАРАЦИЯ

Биз, ЮНЕСКО ва Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ҳамкорлигида ташкил этилиб, 2000 йилнинг 14 сентябридан 16 сентябригача Тошкентда бўлиб ўтган ЮНЕСКОнинг «Жаҳон динлари тинчлик маданияти йўлида» халқаро конгресси иштирокчилари:

1. Динлараро мулоқот соҳасига оид қатор масалалар юзасидан эркин ва чуқур мунозара қилиш натижасида эришилган ўзаро ишончга асосланган ҳолда тинчлик маданияти учун кураш йўлида муҳим қадам бўлган динлараро мулоқот ва ҳамкорликни кучайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатимизни давом эттиришга қатъий бел боғлаганимизни тасдиқлаймиз;

2. Ўз тавсияларимизни дин пешволари, ЮНЕСКО ва халқаро ҳамжамият эътиборига ҳавола қиламиз.

3. Ушбу тадбирни ўтказиш борасида кўрсатган ташаббуси учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларига ва ЮНЕСКО Бош директори Коичиро Мацуура Жаноби Олийларига алоҳида миннатдорлик ва эҳтиром билдирамиз;

4. Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва халқига ажойиб меҳмондўстлиги ва хайрихоҳлиги учун ташаккур изҳор этамиз.

ТАВСИЯЛАР

1. Барча динлар бош мақсад - тинчлик ва биродарликни қўллаб-қувватлаш тарафдори эканини назарда тутиб, ЮНЕСКОнинг аҳлоқий вазифаси халқлар ўртасида қардошлик ва ҳамкорликка кўмаклашишдан иборат эканидан келиб чиқиб, экстремизм ва террорчиликнинг ҳар қандай кўриниши қораланиши шарт.

2. Динлараро, маънавий-руҳий анъаналар ва маданиятлар ўртасидаги тушунмовчилик ва нотўғри талқинлар билимсизлик ва жаҳолат туфайли содир бўлаётгани боис таълимнинг барча босқичларида барча динларни ўрганиш ва англаб етишга устувор вазифа сифатида қаралмоғи лозим.

3. Ўтган йиллар давомида рўй берган воқеалар динлараро ҳурмат ва эътироф йўлида ғов бўлмаслиги, муайян вазият ўч олиш ёки нафратга сабаб бўлган тақдирда, ҳар хил диний гуруҳлар ўртасида дўстона ҳамкорликни ривожлантириш истиқболларини назарда тутиб, мавжуд камситишларга барҳам бериш, адоват ва таъқиб этишга йўл қўймаслик учун динлараро мулоқот, имкони борича бўлиб ўтган воқеалар таҳлилига қаратилмоғи керак.

4. ЮНЕСКОнинг динлараро мулоқотини қўллаб-қувватлаш мақсадида қуйидагилар амалга оширилиши зарур:

а) халқаро институтлар, ҳукуматлар раҳбарлари ва дин пешволари билан барча босқичдаги таълимни фикрлар хилма-хиллиги ва мулоқот нуқтаи назаридан ривожлантириш борасида ҳамкорлик қилиш;

б) хусусан, «Марказий Осиё маданияти тарихи» ва «Шарқ-Ғарб: Марказий Осиёдаги маданий мулоқот» дастурлари доирасида ўқув материалларини тайёрлашда ёрдам кўрсатиш йўли билан турли динларни тушунишга ёрдам бериш;

в) университетлар кафедралари ва муассасалар орасида диний ва маданий тадқиқотлар борасидаги ҳамкорликни ривожлантиришда фаол иштирок этиш ва қўллаб-қувватлаш.

5. ЮНЕСКО ва бошқа тегишли ташкилотлар қуйидаги шакл ва услубларни тадқиқ этиши керак:

- имкон бўлган ўринларда қонунчилик ёрдамида дин ва эътиқод эркинлигига кўмаклашиш ва уни ҳимоялаш;

- дин ва эътиқод туфайли келиб чиқадиган камситиш ва муросасизликнинг олдини олиш;

- диннинг жамиятдаги ўрнини рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш;

- дунёвий жамиятнинг диний мулоқотга таъсири, ва

- барча динлар билан фикрлар хилма-хиллиги ва ошкоралик руҳида, динлар тенглиги тамойилини ҳурмат қилган ҳолда мулоқотга киришиш.

6. Зиддиятларнинг олдини олиш ва уларни ҳал этиш мақсадида ЮНЕСКО ҳомийлигида дин пешволари ва ташкилотлар, ЮНЕСКОнинг халқаро институтлари, тинчлик элчилари ва ҳокимият вакилларига қуйидагилар таклиф этилади:

а) академик институтлар, диний ва маданий муассасалар билан мулоқот, тинчлик ва биродарлик руҳида ҳамкорлик қилиш;

б) халқаро ўзаро тушуниш йўлида таълимни кенгайтиришга йўналтирилган саъй-ҳаракатларга кўмаклашиш;

в) аҳоли ўртасида ижтимоий соҳага тегишли мунозарали ва аҳлоқий масалалар бўйича ўтказиладиган мулоқотларни, шунингдек, ҳукумат вакиллари билан учрашувларни қўллаб-қувватлаш;

г) институтлар ва ташкилотлар тармоғи ўртасида тинчлик соҳасида ва зиддиятларни ҳал этиш борасида ҳамкорликни кучайтириш ва бу йўналишдаги имкониятларни қидириб топиш.

7. Зўравонлик хуружининг олдини олиш учун ЮНЕСКО ва халқаро ташкилотлар қуйидагиларни амалга ошириши лозим:

а) Зўравонлик ва экстремизмни диний қўллаб-қувватлашга олиб келиши мумкин бўлган сабаб ва вазиятларни стратегик нуқтаи назардан баҳолаш;

б) келишмовчилик ва фикрлар қарама-қаршилигини енгиб ўтиш учун диний жамоалар ва ҳукуматлар ўртасида маслаҳат механизмлари ва жараёнларни ривожлантириш;

в) диний низолар содир бўлаётган давлатлар илтимоси ёки розилигига кўра, шунингдек, манфаатдор давлатлар илтимосига кўра бундай низоларни ҳал этиш учун экспертлар миссиясини ташкил этиш ва йўллаш имкониятини кўриб чиқиш;

г) диний ҳуқуқлар соҳасида ва низоларни бартараф этиш борасидаги тажриба ва ахборотнинг оммавий ахборот воситалари орқали тарқатилишига кўмаклашиш.

8. Дин пешволарига барча халқларнинг фаровонлиги йўлида бирлашиш, бунда аҳолининг энг кам таъминланган қатламларига алоҳида эътибор бериб, одамлар учун бахтли турмуш кечиришни таъминлашнинг турли йўлларини қидириб топиш тавсия қилинади.

Тошкент, Ўзбекистон, 2000 йил 14-16 сентябр

Косон ёғ-экстракция очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятида Польшанинг «Поланд импекс» фирмаси билан ҳамкорликда янги қадоқлаш цехи ишга туширилди. Бу ерда бир кеча-кундузда уч минг дона полиэтилен идишларда ёғ қадоқлаб чиқарилмоқда.

Суратда: Наргиза Абдусаматова, Ўлжон Жумаева сингари ишчилар замонавий технологик жараёнларни назорат қилишмоқда.

З.РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

Шу сонга хабар

Моддий неъмат бунёдкорларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш юзасидан пойтахт касаба уюшмалари кенгаши ҳам аниқ тадбирларни амалга ошираяпти. Бу борадаги ютуқ ва камчиликларни аниқлаш, илғорлар тажрибасини оммалаштиришда раёсат йиғилишининг аҳамияти катта бўлаяпти.

ПУХТА ТАҲЛИЛ, АНИҚ РЕЖАЛАР

Яқинда бўлиб ўтган тадбирда «Тошшаҳарйўловчитранс» давлат уюшмаси корхоналари маъмурияти ва касаба уюшма қўмиталарининг ҳукуматимизнинг меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонуни қандай бажарилаётганлиги талабчанлик вазиятида таҳлил этилди. Нотиқлар бу борадаги ижобий силжишларни эътироф этган ҳолда асосий эътибор йўл қўйилаётган камчиликлар, ечимини кутаётган муаммога қаратдилар. Таъкидланганидек, ҳамон баъзи корхоналарда пулли баҳоналар рўкач қилиниб, техника хавфсизлиги, иш шароитини яхшилаш, махсус кийим-бош, пойафзал, зарарли жойларда ишлайдиган ходимларни керакли неъматлар билан таъминлашга эътибор берилмаяпти. Баъзида техника хавфсизлигининг оддий қоидаларига риоя этилмайди.

Раёсат йиғилишида илғорлар тажрибаси асосида камчиликларни бартараф этиш, тарғибот ишларини жонлантириш юзасидан фойдали таклифлар ўртага ташланди.

У. ПЎЛАТОВ.

Лоқайдлик — қалб фалажи

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА БАХТСИЗ ҲОДИСА

унга кимлар сабабчи?

Меҳнат муҳофазаси нафақат ютуқ, балки истиқбол учун кафолат ҳамдир. Жойларда бунга қандай муносатда бўлинаяпти? Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Сирдарё вилоят қўмитасининг меҳнат бош техника нозири Илёс БОҚИЕВ билан суҳбатимиз ана шу ҳақда бўлди.

— Илёс ака, жойларда бўлганимизда бахтсиз ҳодиса туфайли ногирон бўлиб қолган шахслар, боқувчисини йўқотган оилаларга баъзи хўжалик раҳбарларининг бефарқ муносабатда бўлаётгани шоҳиди бўламиз.

— Гапингизда жон бор. Айниқса, иқтисодий ночор хўжаликлар кам даромадлилигини рўкач қилиб, бундай фуқаролар ва хонадонларни эътибордан четда қолдиришаяпти. Энг ачинарлиси, хўжаликка фойда келтираман дея ўз саломатлигини бой берган кишиларни эъзозлашга панжа орасидан қаровчилар ҳам йўқ эмас. Уларнинг важ-карсонини жўяли деб бўлмайди. Таассуфланарлиси, уларнинг аксарияти бу масалада ўзларини сираям айбдор деб билмайдилар. Бу лоқайдлик аризабозликнинг кўпайишига олиб келаяпти. Бизга Шароф Рашидов туманидаги Бобур номли паррандачилик ҳиссадорлик жамиятидан С.Рустамов, Меҳнатобод туманидаги Ғанишер Юнусов номли деҳқон-фермер хўжаликлари бирлашмасидан боқувчисини йўқотган Р.Ўроқов, «Мирзачўлқурилиш» бошқармасига қарашли 1-саноат корхонасидан Р.Раббиев, Гулистон туманидаги «Уч қаҳрамон» ширкатлар уюшмасидан ногирон Х.Мелиқулов, Оқолтин туманидаги А.Тоиров номли хўжаликдан А.Қорабоев, Меҳнатобод туман Ҳамза номли хўжаликдан У.Ҳожимуродовлар мурожаат қилиб, нафақаларини ундириб беришни сўрашганди. Кўп саъй-ҳаракатларга қарамасдан уларнинг талабини қисман қондиришга эришилди. Баҳоналар кўп. Кўпчилик раҳбар шахслар сиртига сув юқтирмаслик, зиммасидаги масъулиятдан ўзини олиб қочишга интилишади. Бундан хулоса шуки, улар ҳамон меҳнат муҳофазаси масаласига панжа орасидан қараб келишаяпти.

— Фожеалар дояси - лоқайдлик. Ана шу иллат илдиз отган жамоаларга тўхталсангиз.

— Кўнгилсиз ҳолатларнинг аксарияти вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасига қарашли хўжаликларда, «Ўзпаррандасаноат» бирлашмасига қарашли корхоналар, «Ўзсувқурилиш» концерни, вилоят соғлиқни сақлаш корхоналарида рўй бермоқда. Энг ачинарлиси, бахтсиз ҳодисадан тегишли хулоса чиқарилмаётганидадир. Меҳнатни муҳофаза қилиш ҳақидаги қонуннинг 19-моддасига асосан масъул шахслар, ишлаб-чиқаришга дахлдор ташкилотлар раҳбарлари ўртасида ўтказилган аттестацияда бир қатор мутасаддилар ўз зиммасидаги вазифаларни пухта билмаслиги, меҳнат муҳофазасига доир билимлар даражаси ўта пастлиги маълум бўлди. Баъзи устамонлар эса меҳнат муҳофазаси, техника хавфсизлигига ажратилган маблағни тежаб қолишни ўзларига бош шиор қилиб олганлар. Оддий бир мисол: вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси тизимида ҳар бир ишловчи меҳнати муҳофазасига атиги 170 сўм, 1-қурилиш трестида эса 228 сўмданни ташкил этганлигини қандай баҳолаш мумкин? Аксарият жамоаларда эса меҳнатни муҳофаза қилиш келишувлари умуман тузилмаган. Бошқача айтганда жамоа шартномаларида қайд этилган талаблар бажарилишига панжа орасидан қараб келинмоқда.

— Меҳнат муҳофазасида техника хавфсизлиги мутахассисларининг ўрни ҳақида ҳам тўхталсангиз?

— Маълумки, техника хавфсизлиги бўйича муҳандис кадрларни тайёрлаш, уларга шарт-шароит яратиб бериш ҳар бир раҳбарнинг бурчи. Таассуфки, кейинги йилларда бу юмуш эътибордан четда қолиб кетаётир. Айниқса, қишлоқ хўжалигида муҳандислар ўрнини қисқартириш ёки бу лавозимни бўш сақлашдек иллат авж олиб кетди. Айни чоғда 65 та техника хавфсизлиги муҳандиси ўрни бир неча йиллардан буён ўз эгасини топмаётганлиги билан муроса қилиб бўладими? Ховос туманида 7 та, Гулистон туманида 12 та, Сирдарё туманида 9 та хўжаликда техника хавфсизлиги муҳандиси лавозими бўш турибди. Бир қатор хўжалик раҳбарлари маблағ танқислигини рўкач қилиб, ишчилар ҳаёти, саломатлигини хавф остига қўяётганини унутиб қўйишаяпти. Ўтган йили ғалла ўримида Гулистон туманида бахтсиз ҳодиса юз берди. Оқибатда навқирон йигит оёғидан айрилиб, умрбод ногиронга айланди. Суриштирилганда техника хавфсизлигидан мутлақо бехабар экан. Бу ҳол қачонгача давом этади? Қолаверса пахта териш мавсуми авж палласига кирди. Далаларда минглаб техникалар ишлатилмоқда. Улар билан муомала қилаётганлар тегишли синовдан ўтганми?

Бу ҳақда жиддий ўйлаб кўриш керак. Хавфсиз иш шароитига барчамиз бирдек масъулмиз.

Суҳбатдош: Нурилла ШАМСИЕВ, «Ишонч» мухбири.

ОРЗУ

Ният эзгу нур. У аввал қалбни ёритади, сўнгра ҳаёт йўлингни. Ўшанда 80-йилларнинг охири эди. Битирув кечасида фабрикадан бир гуруҳ қизлар бари атлас кўйлакда келишди. Ял-ял ёнган камалакдек товланувчи Марғилон атласининг тароватидан кўнгиллар яйради. Аълочи қизлардан бири синфдошларини фабрикада қолишга, атлас тўқиб элни гўзалликка бурқашга чорлади. Унинг сўзлари ҳамон Муродилнинг қулоқлари остида жаранглаб турибди.

— Халқимизнинг бир-биридан гўзал рамзлари, белгилари бор. Бу майда тароқ бекасам тўнлару атлас кўйлакдаи, дўппиларидир. Дунёнинг қай бурчагида бўлмасин, уни кийганларни кўрсалар «ўзбеклар» деб алқайдилар. Атласу бекасамлар эса юртдошларимизнинг офтобдек меҳр-муҳаббати тимсоли, Ватанимиз қуёшининг рамзи, табиатимиз жилосидир...

Марғилон атласига қиз шундай таъриф бердики, беихтиёр Муродилнинг ҳам завқи келди, шу касб эгаси бўлишга иймон келтирди. Ўшанда фаришталар омин деган экан. Кўп ўтмай, фабрикага ишга борди. Зувиллаб турган дастгоҳларда камалак жилоланар, мўъжиза яратиларди. Смена устаси Валя Жиганова Муродилни ишчилар билан таништирар экан:

— Ишонаманки, алп келбатли бу йигитча яқин йилларда ичида корхонамиз фахрига айланади.

Муродил аввал меҳнатсеварлиги, одоби билан ҳамкасблари ҳурматини қозонди. Қийинчиликлар, машаққатлар ортда қолди. Аммо унинг ёдида Онасининг дуоси, Отасининг насиҳати мангу қолди. У чироқ мисол йўлини ёритди, яхшиликка бошлади. Биринчи маошини олган куни онасига бир кийимлик атлас совға қилди.

Мўътабар опа ҳам фарзандини дуо қилар экан, аввало Яратгандан кўпнинг қаторида боласини ҳам асрашни сўради.

Отаси Қодиржон ака оғир кунларда кўнглини фарзандлари қисмати, келажаги илинжида илитган инсон эди. У 23 йил пиллакашлик фабрикасида ишлади. У ҳамиша бир гапни такрорларди:

— Ким одамларга бахт ато этса, у бахтлидир. Бахтни излаган билан топмайсан. Сен ҳалол меҳнат қилсанг, бахтнинг ўзи излаб келади.

Қодиржон ота орзу қилиб қолмасдан ниятини амалга ошириш учун жонини аямасди. У корхонада меҳнат қилган йилларида Ўзбекистонда етиштирилган маҳсулотнинг фақатгина 3 фоизи республикада қайта ишланар, қолгани хом ашё сифатида бошқа жойларга юборилар-ди. Бундан кекса ишчи куйиниб юрар, қани эди пахтамиз, пилламиз ўзимизда қайта ишланиб дунёга тайёр маҳсулот чиқарсак деб орзу қиларди. Мустақиллик орзуларини рўёбга чиқарди. Қодир ота ўғлига шундай насиҳат қилди:

— Озодлик шундай неъматки, уни баҳолаб бўлмайди. Қанча ота-боболаримиз бу кунга етолмай кетдилар. Биз муқаддас юрт фарзандларимиз. Боболарга муносиб бўлишимиз керак. Бурҳониддин ал-Марғиноний ҳазратларининг излари тушган йўлдан ишга борамиз. Ҳазрат таълим олган Фур Сиддиқ мадрасаси олдидан ўтамиз. Тўғри бўлсанг, алломанинг руҳи сени қўллайди, зора...

Отаси тўғри айтган экан. Тўғриликда гап кўп, меҳнат қилган, Ватан корига яраганни эл алқаркан.

***

Инсон кўзгусиз ўз чеҳрасини кўрмагандек, ўзга одамларсиз ўзлигини англай олмайди, ўзини билмайди. Шунинг учун ҳам жамият вакили инсон ўзини ўзгалар воситасида англаб, ўзгалар воситасида намоён этади.

Муродил Ҳасанов ҳам жонажон корхонаси, ҳамкасблари теграсида ўсди, улғайди, меҳнатда чиниқиб, ўзлигини намоён этди. Қолаверса, у меҳнат қилаётган корхона жаҳон билан бўйлашиб, тенглар ичра тенглашиб, ўз маҳсулоти билан дунё бозоридан муносиб ўрин олмоқда. Маҳсулот сифати жаҳон бозори талабларига мос.

Бу ерда ишчи-хизматчилар ҳар томонлама муҳофазаланган... Корхона маъмурияти, касаба уюшмаси ишчи-хизматчилар билан шартнома асосида фаолият кўрсатмоқда.

Ишчиларнинг меҳнат шароитлари, дам олишлари, саломатлиги, оиласи, фарзандлари камоли, касабақўм эътиборида. Кам таъминланган оилаларнинг мингдан ортиқ фарзандлари корхона ҳисобидан оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришди. Ишчиларнинг санаторий ва курортларда дам олиб, саломатликларини тиклашда ҳам корхонада ибратли ишлар қилишмоқда. Илғор ишчилар корхона ҳисобидан санаторийларда дам олиб қайтдилар.

Корхонадаги бу амалий ишлар, ибратли ташаббуслар ишчиларни янада самарали меҳнат қилишга ундаб келмоқда.

— Инсон ўзи бажараётган иш элга-юртга наф келтираётганини билса, ишлаб чарчамас экан, - дейди М.Ҳасанов. - Корхонам — фахрим менинг.

Ў.ЭШОНБОБОЕВ, А.ҚОДИРОВА.

Ибрат

ҲАР БИР ХОДИМ СУҒУРТАЛАНГАН

«Навоийнефтмаҳсулотлари» шўъба-унитар корхонаси касаба уюшма қўмитаси жамоа аъзоларининг меҳнат шароитини яхшилашга эътиборни кучайтирмоқда. Маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси ўртасидаги шартномага асосан қисқа давр ичида ишловчилар замонавий иш қуроллари, компьютерлар, алоқа воситалари билан таъминланди.

Ойлик маошлар ўз вақтида тўланаяпти. Шу билан бирга бир ойлик маошнинг 75 фоизи миқдорида мукофот пули ҳам берилмоқда. Бу жамоа аъзоларининг меҳнатга муносабатини янада яхшилади.

Шунингдек, шартномада ҳар чоракда меҳнаткашларга тушлик овқат учун қўшимча 4000 сўмдан пул тўланиши ҳам ўз аксини топган. Ҳар бир ишчи ва хизматчи меҳнат таътилига чиқишида бир ойлик маоши миқдорида ёрдам пули олади. Ишловчиларнинг ишга бепул бориши ва келиши корхона ҳисобидан таъминланган. Корхона ҳудудидаги боғда пишган мевалар ҳар куни ишчилар дастурхонини безаяпти.

Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги яхши йўлга қўйилганлиги сабабли кейинги йилларда ноxуш воқеалар ёки бахтсиз ҳодисалар деярли қайд этилмади. Ниятни доим яхши айтиш керак. Лекин, одамзод бошига кутилмаган ташвишлар тушиши мумкин. Шу боисдан ҳам ҳар бир ходим «Кафолат» компанияси томонидан суғурталанган.

Яшаш ва иш шароитининг яхшиланиши, кўрилаётган тадбирлар туфайли меҳнат интизомини бузиш ҳолатларига барҳам берилди. Хуллас, жамоада асосий эътибор давр, ислоҳот талабларини муваффақиятли бажаришга қаратилган.

Т. ЭЛЧИЕВ,
«Навоийнефтмаҳсулотлари» шўъба унитар корхонаси касаба уюшма қўмитаси раиси.

Меҳнат ва рағбат

ҒОЛИБЛАРГА СОВҒАЛАР

Бугун Сурхон воҳаси теримчиларини бир муштарак мақсад бирлаштириб турибди. У ҳам бўлса, пешона тери эвазига етиштирилган мўл ҳосилни ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан йиғиб-териб олиш. Бу борада Қумқўрғон туманидаги С. Бойматов номли ширкат хўжалигида ибратли ишлар йўлга қўйилган. Хўжаликда мавжуд 1950 гектар майдондаги пахтазорлардан 35 центнердан ҳосил олиш учун бор имкониятлардан фойдаланилмоқда.

Касаба уюшма қўмитаси фаоллари хўжалик бош мутахассислари билан биргаликда бўлимларга биркитилган. Улар қўл теримида иштирок этаётганларга дала бошида қайнаган сув, тушликда хўжалик ҳисобидан бепул иссиқ овқат берилишини назорат қилишади. Бундан ташқари теримчиларга маиший, савдо, тиббий хизматлар кўрсатиш йўлга қўйилган. Теримчилар тушликда яхши дам олиши учун дала шийпонлари деҳқонлиг иккинчи уйига айлантирилган. Телевизор, радио, кундалик матбуот нашрлари теримчилар ихтиёрида. Ҳар ўн кунда терилган пахтанинг ҳақи тўланмоқда.

Хўжаликда режага нисбатан энг кўп фоиз пахта тайёрлашга эришган бўлимларга ҳар ўн кунда бир бош тана, 50 килограмм гуруч, 10 килограмм ўсимлик ёғи ва 30 минг сўм пул берилади. Бригадалар орасидаги ғолибга бир бош қўй ва 10 минг сўм пул топширилади. Илғор теримчига 15 минг сўм мукофот белгиланган.

Бундай меҳрибонликдан руҳланган Абдухофиз Суюнов, Мулкамол Кенжаев, Икром Чориев, Қўшоқ Шукуров етакчилигидаги бригадаларда теримчилар суръатни кун сайин ошириб, бир кунда йиллик режанинг 3-5 фоизи миқдорида пахта топширишмоқда.

— Мавсум давомида ўн тонналик хирмон яратишга аҳд қилган чаққон теримчиларимиздан О. Чориева, Ҳ. Менглибоева, З. Шукурова, З. Давлатова, Б. Шайдуллаевалар ҳар куни 120-150 килограммдан пахта теришиб, мавсумнинг энг илғор теримчиси деган номни олишга ҳаракат қилишмоқда, — дейди хўжалик касаба уюшма қўмитаси раиси Абдурашид Чориев.

Ҳа, ҳозирги қуёшли кунларни ғанимат билган хўжалик пахтакорлари биринчилардан бўлиб ғалабага эришиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда.

Рустам ДАВЛАТ, «Ишонч» мухбири.

Касаба уюшмалари шифо масканларида

«СИТОРАИ МОҲИ-ХОССА»

«Ситораи Моҳи-Хосса» сиҳатгоҳи Бухоро шаҳрининг энг хушманзара, энг хушҳаво жойларидан бирига жойлашган. 1962 йилда сиҳатгоҳдан чамаси 1,5-2 километр наридан буйрак ва бошқа касалликларни даволашда фойдаланадиган маъданли сув манбаи топилди ва бу ерда сиҳатгоҳ ташкил этилди.

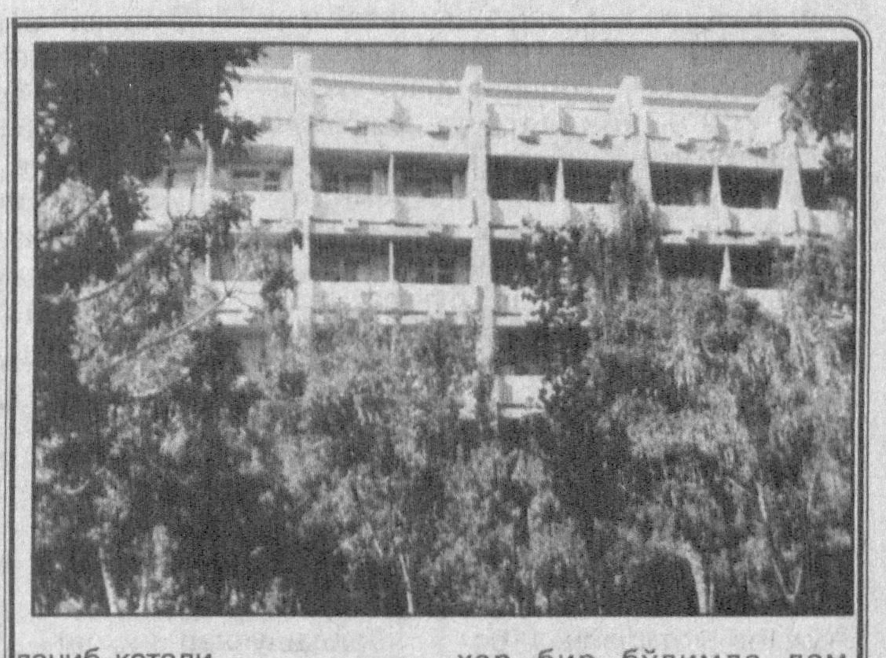

Санаторийга кириб борар экансиз, нигоҳингиз узум ишкомлари, олма, бодом, гилос, беҳи ва бошқа мевалардан ташкил топган боғга тушади. Манзарали дарахтларнинг соя-салқини ва анвойи гулзорлар киши дилини яйратиб юборади. Ҳозир мевалар ғарқ пишган. Улар ошхона дастурхонини безаб турибди. Дарвоқе, санаторий ҳудудида иссиқхона ҳам бор.

Сиҳатгоҳга кираверишдаги кенг хона чиройли қилиб безатилган. Полга чўғдай қип-қизил поёндозлар тўшалган. Катта-катта тувакларга субтропик ўсимликлар ва турли-туман гуллар ўтқазилган. Дам олувчиларнинг умумий бўлинмасида телевизор ишлаб турибди. Бу ерда яхши ҳордиқ чиқариш учун юмшоқ мебеллар, стол ва стуллар қўйилган. Ётоқ хоналарига эса дил тортар поёндозлар тўшалган. Деразага чиройли дарпардалар осилган.

— Сиҳатгоҳимизда асосан буйрак, жигар, сийдик йўллари шамоллаши, овқат ҳазм қилиш системаси ва ҳаракат-таянч аъзолари касаллиги билан келган беморлар даволанишади, - дейди даволаш бўйича бош ҳаким ўринбосари Абдурасул Ҳайитов. - Кези келганда шуни ҳам айтиш кераккки, санаторий баъзи бир касалликларни даволаш бўйича нафақат республикамизда, балки Мустақил Ҳамдўстлик Давлатлари ичида ҳам ягонадир. Шу боис, ўтган 8 ой давомида Россия, Украина, Қозоғистон каби кўплаб мамлакатлардан 30 нафардан ортиқ киши ўз соғлиқларини тиклаб, дам олиб кетдилар.

Ҳакимлар ҳозир 43 та даволаниш усулидан фойдаланишмоқда. Физиотерапия, парафин, қўл билан уқалаш, игна ва маъданли сув билан даволаш ва бошқалар шулар жумласидандир. Шу билан бир қаторда ҳар бир даволаш усулидан унумли фойдаланишга ҳаракат қилинади. Масалан, сиҳатгоҳ ҳудудидан чиққан маъданли сувни беморнинг касаллигига қараб ичириладди, ванна қилдирилади. Беморнинг ошқозон, ичак йўлларини ювишда фойдаланилади. Бундан ташқари лазер терапияси каби янги даволаш усуллари ҳам қўлланилмоқда.

Мазкур даволаш ва дам олиш маскани бошқа санаторийлардан яна бир жиҳати билан ажралиб туради. У ҳам бўлса муолажа хоналари ётоқ биносининг ичида жойлашганлигидир. Бу эса ўз навбатида мижозларнинг муолажадан кейин ташқарига чиқмасдан хоналарига бориб дам олиш имкониятини яратиб беради.

— Мени буйрак касаллиги ва жиғилдон қайнаши безовта қилади, - дейди иккинчи гуруҳ уруш ногирони, 76 ёшли отахон Шариф Азимов. - Бу ерга биринчи келишим. Илгарилари Кавказ ва бошқа ерларда жойлашган кўплаб санаторийларда дам олганман. Лекин бу ерда яратилган шарт-шароит, муолажа, тиббиёт ходимларининг хушмуомалалигини ҳеч ерда кўрганим йўқ. Шу боис, келганимга энди 10 кун бўлса ҳам, ўзимни жуда яхши ҳис қилаяпман. Овқатлар тўйимли ва сифатли. Дастурхонда меваларнинг мўллиги эса кишининг иштаҳасини янада очади.

— Ёшим 88 да, - деб суҳбатга қўшилди Бухоро шаҳрида истиқомат қилувчи яна бир отахон Сано Жумаев. - Шу ёшга етишим аввало Худодан, кейин бу сиҳатгоҳга кўп йиллардан бери мунтазам келиб даволаниб кетишимдан, деб биламан. Менинг ҳам буйрагим касал. Айни чоғда ванна, электрофорез, сув ва бошқа муолажаларни олаяпман. Бундан ташқари, гиёҳлар билан ҳам даволанаяпман. Энг муҳими, бу ерда шифокорлар нафақат ўзларининг хизматлари, балки ширинсуханлиги билан даволанувчилар қалбига йўл топади. Ҳакимлардан Ҳайитгул Қурбонова, Людмила Ляхова, ҳамширалардан Ойпаршин Бердиева, Рухсат Азизова, Мариям Ҳалимова ва бошқалар шулар жумласидандир.

Илгарилари санаторий 500 ўринга мўлжалланган эди. Лекин хоналар тор бўлиб, ҳозирги замон талабларига жавоб бера олмасди. Шу боис, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раҳбариятининг бевосита ёрдами билан ўтган икки-уч йил ичида хоналар тўла таъмирланиб, кенгайтирилди. Натижада жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган кўплаб «люкс» хоналар ташкил қилинди. Хоналар музлатгич, телевизор, гилам, ётоқхона ва юмшоқ мебеллар билан жиҳозланди. Бунинг учун 108 миллион сўм маблағ сарфланди. Айни кунларда сиҳатгоҳнинг «А» блокида ана шундай таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Бинонинг 6-қаватида қуёш билан даволаш майдони ташкил қилинади. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши томонидан тасдиқланган мазкур лойиҳа қиймати 230 миллион сўмни ташкил этади.

Бош ҳаким хонасида ўтирганимизда Абдулла Ҳакимов бизга Россиядан йўлланган ва бу ерга яна бир марта келишни сўраган бир нечта хатлар билан таништирди. Тюмен вилоятидан А.Райхман, Барнаул шаҳридан Г.Можевикин, Омск шаҳридан Г.Бесмертнийларнинг мактублари шулар жумласидандир. Москва шаҳридан келган техника фанлари доктори, профессор Павел Горшенин эса навбатдаги даволанишни тугатиб, Ватанига қайтаётган экан. Унинг айтишича, 14 йилдан бери шу сиҳатгоҳда дам олиб, даволаниб кетади.

Беморлар муолажадан кейин зерикиб қолмасликлари учун бир қанча қулайликлар яратилган. Хусусан, сиҳатгоҳнинг қишки ва ёзги клубларида дам олувчиларга бир кун кинофильм қўйиб берилса, иккинчи кун дискотека уюштирилади. Бу ерда вақти-вақти билан шоирлар, ёзувчилар, бошқа жамоат арбоблари билан суҳбатлар уюштирилади. Дам олувчиларнинг шахмат-шашка, биллиард, теннис ўйнашлари учун ҳам шароит яратилган. Боғлар ичра дам олиш ўриндиқлари ўрнатилган. Бундан ташқари, мижозлар Бухоронинг зиёратгоҳ жойлари ва тарихий обидаларига саёҳат қилиш имкониятига эга. Кутубхона 3094 та бадиий, тарихий ва бошқа мавзулардаги китобга эга. Яқинда 69 минг сўмлик янги китоблар келтирилди.

Санаторийда 135 нафар шифокор ва ходимлар даволанувчиларга беминнат хизмат кўрсатишади. Уларнинг ҳақ-ҳуқуқини ҳимоялаш, кам таъминланган оилаларга ёрдам кўрсатиш сиҳатгоҳ бошланғич касаба уюшма қўмитасининг фаолиятидаги доимий эътиборида. Шу боис, ходимларнинг ойлиги ўз вақтида берилмоқда. Уларга шарт-шароит яратиб бериш мақсадида ҳар бир бўлимда дам олиш хоналари ташкил қилинган. Маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси билан ҳамкорликда кам таъминланган, кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш, уларнинг соғлиқларини тиклаш борасида бир мунча ишларни амалга оширди. Жумладан, уч нафар ходим шу сиҳатгоҳнинг ўзида даволанди. Саккиз нафар ходим эса иш ҳақидан ажралмаган ҳолда соғлиқларини тикладилар. Ҳар чоракда ишчи-хизматчилар бир ойлик миқдорда мукофот пули оладилар. Ҳар бир байрамда ходимлар учун дастурхон ёзилиб, улар ўртасида ҳар хил конкурслар ва спорт мусобақалари ўтказилади. Ғолиблар моддий ва маънавий рағбатлантирилади.

Биз ушбу мақоламизда сиҳатгоҳ фаолиятининг айрим жиҳатларини қамраб олишга ҳаракат қилдик. Лекин халқимизда минг марта эшитгандан, бир марта кўрган афзал, деган нақл бор. Шунинг учун дам олиб, даволанишни хоҳлаган юртдошларимизга «Ситораи Моҳи-Хосса»га бир келиб кетинг, деймиз.

Ғулом ЮСУПОВ, «Ишонч» мухбири.

БОЛА КУЛСА, ОЛАМ КУЛАДИ

Болажонлик — халқимизга хос азалий одат. Меҳрибонлик уйлари ва давлатимизнинг оталарча ғамхўрлиги остида, тарбиячи-мураббийларнинг қалб қўри билан тарбияланаётган азиз болаларни қувонтириш, саховат кўрсатишдек хайрли иш касаба уюшмалари фаолиятида муносиб ўрин эгаллайди.

Тошкент шаҳар касаба уюшмалари Кенгаши Ўқитувчилар ва мураббийлар куни арафасида 21, 23 ва 24—меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари ва муаллимлари учун республика Қўғирчоқ театри томошасига 380 дона чипта харид қилиб, улар ташрифи уюштирилди.

Санъаткорлар дилрабо қўшиқлар, турли халқларнинг рақслари, севимли эртак қаҳрамонлари, жўшқин саҳна асарларини намойиш этиб, болажонларга бир дунё қувонч улашдилар.

П. УЛУҒБЕКОВ.

ҚИШЛОҚДА КОЛЛЕЖ

Хатирчи туманидаги «Зарафшон» ширкат хўжалигида 450 ўринли қишлоқ хўжалиги йўналишидаги касб-ҳунар коллежи фойдаланишга топширилди.

Навоий вилоят «Жамоақурилиш» ассоциацияси қурувчиларининг саъй-ҳаракати туфайли эски ҳунар-техника билим юрти биноси тўрт ой ичида қайта таъмирланди. «Кўксарой», «Бунёдкор», «Нурobод» ҳиссадорлик жамиятлари, «Навоий жамоа корхонаси» қурувчилари газлаштириш, ичимлик сув келтириш каби қўшимча ишларни бажарди. Коллеж биносини қуриш, замонавий асбоб-ускуна ва мебеллар билан жиҳозлашга қарийб 400 миллион сўм маблағ сарфланди.

Жондор тумани марказидаги «Омад» ҳиссадорлик жамияти учун жорий йил омади келди. Корхонада мева, сабзавот маҳсулотларидан ўндан ортиқ тури қайта ишланиб, асосан чет элга экспорт қилинаётир.

Консервалар тобора харидоргир бўлиб бораётгани жамиятга мўмай даромад келтирмоқда. Шу боис ишчиларнинг ўртача ойлик маошлари 16-17 минг сўмга тўғри келаяпти.

Суратда: консерва ишлаб чиқариш цехи.

«Ишонч» бонг уради

Ғаллаорол туман машина—трактор парки давлат хиссадорлик жамиятида муаммолар вақтида ҳал этилмай, иш орқага кетди. Масалан, бугунга келиб иш ҳақидан қарздорлик 8 миллион сўмдан ошди. Хўш, бунинг туб сабаблари нимада?

ОЙЛИК МАОШ НЕГА КЕЧИКМОҚДА?

Бозор талаби қатъий. Ҳар бир раҳбар омилкор, ташкилотчи, бир сўмни қаерда олиб, қаерга сарфлашни яхши биладиган мутахассис бўлиши керак. Бу ерда мутахассисларни тайёрлаш, ишлаб чиқариш жараёнларини бозор шароити талабларига мос равишда ташкил этишда ўзибўларчиликка йўл қўйилди. Тадбирлар ташкилотчилик ишлари билан мустаҳкамланмаганлиги боис кўпчилиги бажарилмай қоғозда қолди. Муаммолар кўпайди. Дебиторлик қарзининг ортиб кетганлиги тараққиётга тўғаноқ бўлмоқда.

Ҳозирда корхонанинг бундай қарзи 254 миллион 489 минг сўмни ташкил этди. Айниқса, «Қипчоқсув» хўжалиги (38 миллион) Э.Исмоилов номли хўжалик (25 миллион) ҳамда Д.Йўлдошев номли, «Соҳибкор», «Кўпбулоқ», «Истиқбол» хўжаликлари мутасаддиларининг боқибеғамлиги қимматга тушмоқда. Табиийки, дебиторлик қарзининг ортиб бориши кутилмаган қийинчиликларни юзага келтирмоқда. Кирим бўлмаганлиги боис корхонанинг нафақа жамғармасидан 6 миллион, солиқ тўловларидан қарийб 8 миллион, касаба уюшма тўловларидан эса 521 минг сўм қарздордир.

Нега бундай ташвишли ҳол юзага келди? Мутахассислар шундай изоҳлашади: корхонада сўнгги йилларда тез—тез раҳбар алмашадиган бўлиб қолди. Бироқ, бу нотўғри йўл дард устига чипқон бўлди. Тўғри—да, раҳбар шароитни, одамларни тузукроқ ўрганмай кетамангa тушиб қолса яна нимани кутиш мумкин. Ўзаро суҳбат чоғида ҳозирги бошлиқ Ғ.Аҳмедов, бош ҳисобчи К.Сайдалиев ҳамда бош иқтисодчи Г.Жўраевалар муросасозлик йўлини тутишганлигига ишондик. «Нега қарздор корхоналар хўжалик судига берилмади?» деган саволимизга жўяли жавоб ололмадик.

Корхона туманидаги 15 та йирик хўжаликлар ҳамда 232 та мустақил фермер хўжаликлари билан хизмат кўрсатиш юзасидан ўзаро шартномалар тузган. Қарийб 5 миллион сўмлик техник хизмат, 127 миллион сўмлик шудгорлаш, ғалла ўриш, экиш, 1 миллион 502 минг сўмлик автотранспорт хизмати, шунингдек, 23 миллион сўмдан ортиқ таъмирлаш ишлари амалга оширилган.

Ўзаро шартнома асосида 7 миллион сўмдан ортиқ хизмат кўрсатилган фермер хўжаликлари билан тузилган шартномалар билан ҳам қизиқдик. Афсуски, муҳим ҳужжат расмиятчилик учун тузилган. Уларда кўрсатилган бандларга риоя этилмаган. Масалан, А.Мамаражабов бошлиқ «Очил» фермер—хўжалиги шу йил мартда 45 гектар майдондаги ғаллани ўриб бериш юзасидан 98-рақамли шартнома тузади. Бироқ, унинг ижроси таъминланмади. Ҳар бир мисолларни яна келтириш мумкин.

Бозор шароити ўзибўларчиликни, бўшашувчанликни, пала—партишликни кечирмайди. Шартнома шартларининг бажарилишига юқоридаги каби масъулиятсизларча муносабат туман машина—трактор паркини қарзга ботирди, муаммоларни кўпайтириб юборди. Ана энди мутасаддилар лоақал ойлик маошни вақтида беролмай, аттанг, деб ўтиришибди...

Абдуманноп АЗИМОВ, «Ишонч» мухбири.

Сидней-2000

РАҚАМЛАР ТЎРИДА

Сидней олимпиадасига тегишли рақамлар ушбу мусобақанинг қандай нуфузга эга эканини кўрсатиб бермоқда. Минг йилликнинг сўнгги олимпиадасида ўз мамлакати шарафини ҳимоя қилиш учун Австралияга келган спортчилар, мураббийлар ва жамоанинг бошқа вакиллари сони ўн бир мингни ташкил этади.

Мусобақа дастуридан 28 спорт тури ўрин олган бўлиб, улар йигирмата спорт иншоотида ўтказилади. Олимпиада хизматчиларининг сони эса юз-ўттиз мингга тенг. Улар таркибига қирқ етти минг кўнгилли, хомийлик шартномасига эга бўлган саксон минг киши ва уч ярим минг нафар ёлланма ходим киради.

Сидней спорт иншоотларини ихчам жойлаштириш бўйича ҳам рекорд ўрнатилди. Умумий ҳисобда бу иншоотларни барпо этиш учун 3,3 миллиард Австралия доллари сарфланган.

АМЕРИКАЛИКЛАР РЕКЛАМАДАН ЗЕРИКДИ

АҚШда Сиднейдан олиб кўрсатилаётган олимпиада мусобақалари унчалик ҳам оммалашгани йўқ. Гарчи америкалик олимпиадачилар яхши натижаларга эришаётган бўлса-да, беллашувларни намойиш этаётган дастурлар рейтингги жуда паст.

«Эн-Би-Си» корпорацияси «Сидней-2000» ўйинларини намойиш этиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун 750 миллион доллар сарфлаган. Лекин унинг кўрсатувлари рейтингги 25 балли тизимда 14 бални қайд этди, холос. Мутахассислар, бунга Америка билан «яшил қитъа» ўртасида ўн беш соатлик вақт тафовутини асосий сабаб қилиб кўрсатмоқда. Лекин бу ҳаммаси эмас. Бошқа сабаб спорт дастурларида реклама бениҳоя кўп берилаётганидандир. Аввалига рекламага бунчалик кўп вақт ажратиш режалаштирилмаганди. Бироқ реклама берувчиларнинг хоҳишини қондиришга киришиб кетган мутасаддилар реклама вақтини кенгайтириб борди. Олимпиададан тўғридан-тўғри намойиш этилаётган кўрсатувларни тўхтатишни иложи бўлмагач, унинг ичига реклама киритишдан бошқа илож қолмади. Мусобақалар намойишидаги узулишлар эса томошабинлар норозилигига олиб келмоқда.

Канадага яқин ҳудудда яшаётган америкаликлар мамлакатдаги спорт дастурларидан кўра, қўшни юрт телевидениеси кўрсатувларини афзал билди. Чунки Канада телевидениеси олимпиада ўйинларини намойишига ўн саккиз соат ажратган ва уларнинг аксарияти Сиднейдан жонли тарзда олиб кўрсатилмоқда.

ИСПАН МОНАХЛАРИ АВСТРАЛИЯДА

Испания монахлари ўз спортчиларини қўллаб-қувватлаш борасида бошқалардан ажралиб туради. Сиднейдаги мусобақаларни кузатиш учун шахзода Филипе ва малика Кристина билан бирга қиролича София ҳам Австралияга жўнаб кетди.

Малика Кристинанинг олимпиадага боришдан мақсади гандбол бўйича Испания терма жамоаси аъзоси бўлмиш турмуш ўртоғи Иньяки Урданггарнинг қўллаб-қувватлашдир.

Зоҳир ТОШХЎЖАЕВ, (ЎзА).

ПОЛВОНЛАРИМИЗ БЎШ КЕЛМАДИ

Бухорода ўсмирлар ўртасида юнон-рум кураши бўйича Файзулла Хўжаев хотирасига бағишланган халқаро турнир бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ва қозоғистонлик 35 нафар ёш полвон ғолиблик учун курашди.

Беллашувлар ниҳоятда қизғин ўтди. Ўн олти вазн тоифасининг 12 тасида мамлакатимиз вакиллари ғолиб чиқишди. Турнирнинг махсус совринлари - «Энг яхши техника учун» ўзбекистонлик М.Облоқулов ва Ў.Тўраевга, «Ғалабага бўлган иродаси учун» эса қозоғистонлик С.Санаровга берилди.

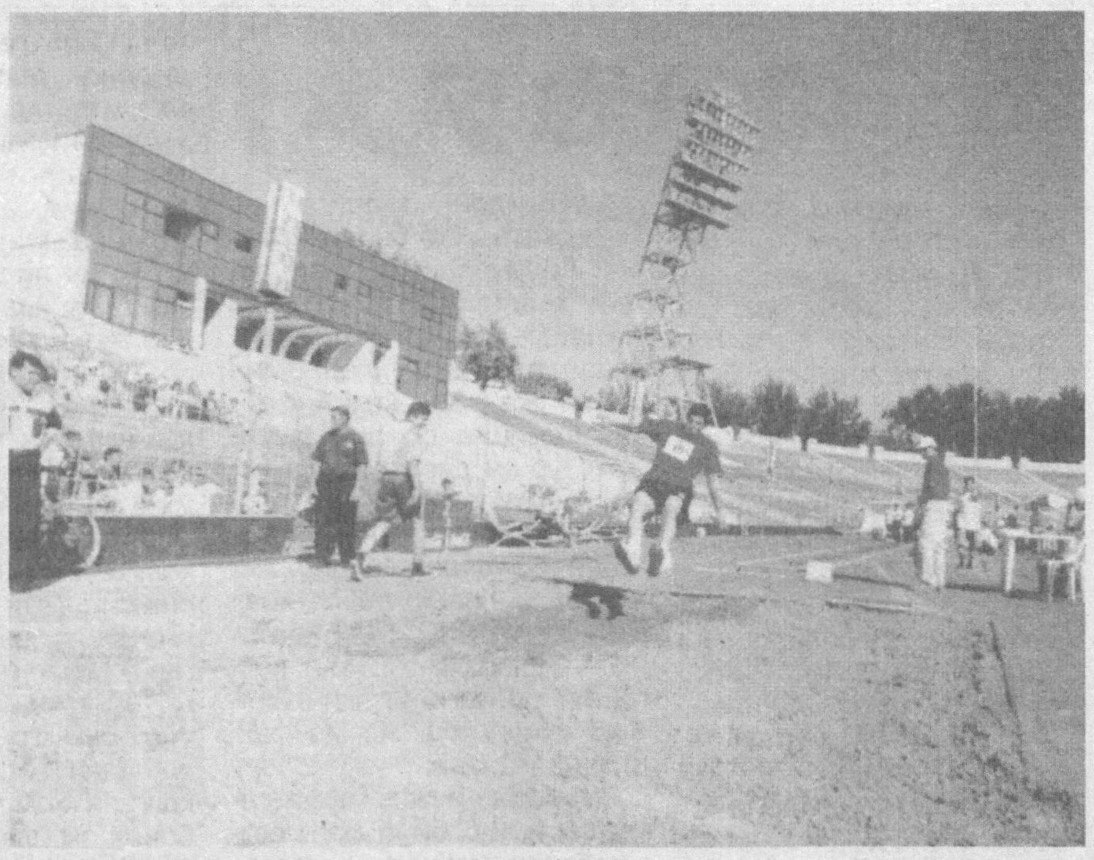

Касаба уюшма спорти

ИШТИРОКЧИЛАР - ЕТТИ ЁШДАН ЕТМИШ ЁШГАЧА

Касаба уюшмалари меҳнат жамоаларида спортни ривожлантиришга катта эътибор бермоқдалар. «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг Тошкент шаҳар бошқармасида маъмурият ва бирлашган касаба уюшма қўмитаси ташаббуси билан ходимлар ва уларнинг фарзандлари ўртасида спортнинг енгил атлетика, шахмат-шашка, футбол, узунликка сакраш, югуриш турлари бўйича спартакиада ўтказиш одат тусига кирган.

Яқинда пойтахтимиздаги «Пахтакор» марказий стадионида соғлом авлод йилига бағишланган навбатдаги спартакиада бўлиб ўтди. Эркаклар ва аёллар, болалар 400 метрга югуриш, узунликка сакраш, арқон тортиш бўйича ўзаро мусобақалашдилар.

- Бу йил учинчи марта спартакиада мусобақаларида иштирок этмоқдаман, - дейди бошқарманинг Миробод туман бўлими бошқарувчиси ўринбосари Садриддин Аббосов. - Бизда спорт билан ёш болалардан тортиб, кекса ходимларимизгача шуғулланишади. Спартакиада эса ўзига хос спорт байрамига айланади.

Агар биринчи йили спартакиадада бошқарма тасарруфидаги бўлимларнинг 380 нафар ходими иштирок этган бўлса, бу йил улар сони қарийб 500 нафарга етди. Бу йилги тадбиримизда 18 команда иштирок этмоқда. Ўйлайманки, сафимиз янада ортади.

Биз суҳбатлашиб турар эканмиз, бир гуруҳ болажонлар қўлларида тўп билан келиб қолишди. 10-12 ёшли болалар ўртасида ўтказилаётган бу мусобақанинг энг ёш иштирокчисини суҳбатга тортдик.

- Мен Ҳабибулло Абдуллаевман, - деди улардан бири. - Ёшим 9 да. 6 ёшимдан бери мусобақада қатнашаман. Ўтган йили менга чиройли копток совға қилишди. Бу йил ҳам албатта биринчи бўлиб етиб келиб, мукофот оламан.

Мусобақа сўнггида томошабинларнинг фарзандлари ҳам югуриш мусобақасида иштирок этишиб, ҳар бир қатнашчига совғалар берилди. Беллашув якуний натижаларига кўра умумкоманда ҳисобида Яккасарой туман бўлими спортчилари биринчи ўринни эгаллашди. Ғолибларга қимматбаҳо совғалар топширилди. Мусобақа давом этмоқда.

Муборак МИРКАМОЛОВА.

Тож талабгорлари

ПИЛЬСБЕРИ

Мамажон МУҲИТДИНОВ

(Давоми. Боши газетанинг 13 сентябр сонида)

...Баногоҳ ақл бовар қилмайдиган воқеа юз беради - қолган 9 учрашувдан у атиги 1/2 очко олиб, 3-ўринга тушиб қолади. Бу кескин ўзгариш бедаво касаллик оқибатида рўй берган эдики, у 10 йилдан сўнг Пильсберини ҳаётдан олиб кетади.

Лекин шу ўн йил ичида у йирик турнирларнинг деярли ҳаммасида: Ньюрнбергда (3-4-ўрин), Будапештда (3-ўрин), Венада (1-2-ўрин), Лондонда (2-4-ўрин), Парижда (2-ўрин), Мюнхенда (1-2-ўрин), Монте-Карлода (2-ўрин), Ганноверда (2-ўрин), яна Монте-Карлода (3-ўрин) ўйнайди.

АҚШ чемпиони унвонини олади, ғойибона ўйин бобида зўр маҳоратини намойиш қилади. Пильсбери 1902 йили Москвада тахтага қарамай бир йўла 22 рақибга қарши сеанс ўтказиб, ўзига хос рекорд ўрнатади. 10 соат давом этган бу ғаройиб шахмат спектакли ҳозир бўлганларнинг олқиши ҳамда ҳайратига сабаб бўлади. Пильсбери фақат бир партияни ютқизиб, 17 тасини ютди ва 4 та дуранг қилди. Сеансдан сўнг унинг юзида чарчаш деган нарсанинг нишонаси ҳам кўринмасди. Бундай ўйин учун қанча асабий куч ҳамда бардам кўриниши учун қанчалик мардонаворлик керак бўлганини фақат кўпни кўрган шахматчилар биладилар!

Бу нарса бир марта бўлган бўлса майли эдия! Бироқ Пильсбери бунақа сеансларни ўн марталаб бошдан кечиради. 1898 йилнинг декабридан 1904 йилнинг февралигача у жами 40 та катта сеанс бериб, тахтага қарамай 666 та партия ўйнаган. Шундан 456 тасида ғалаба қозонган, 135тасини дуранг қилган ва 75 тасини ютқазган. Чинакамига ғаройиб натижа!

Бунинг устига ўйин пайтида Пильсбери ўзининг ғоятда зўр хотирасини намойиш қилишни ҳам уддалаган. Бундай сеансларнинг бирида 2 соатли ўйиндан сўнг у иштирокчиларга 30 тадан сўз ёзишни таклиф этиб, 10 минутдан кейин уларни тўғри ва тескари тартибда такрорлаганлиги маълум. Буларнинг ҳаммаси заиф организмни эговлаб борарди.

Пильсбери 1906 йил 17 июнда 34 ёшга тўлмай вафот этди.

У 12 йил шахмат фаолияти давомида 4 та миллий ҳамда 13 халқаро турнирда ўйнади. 317 турнир партиясидан 172 тасини ютди, 77 тасини дуранг қилди ва 68 тасини ютқазди. У яна 6 та матч ўйнаб жами +31-19=14 натижага эга бўлди.

Бироқ Пильсберига шахмат тарихида катта обрўли ўринни спорт ютуқларигина таъминламади. У шахмат санъатининг чинакам классиги эди.

Пильсбери ўзини Стейницнинг шогирди деб биларди. Лекин шогирд устозидан ўзиб кетди. У позициявий таълимотга «Актив динамик асос» тушунчасини киритди. Унинг ўйинида планли стратегия ажойиб комбинациялар билан уйғунлашиб борарди.

Пильсбери ёриб ўтишнинг буюк устаси эди. Ташаббусга, ҳужумга интилиш, унинг бутун ижодида манаман деб кўриниб туради. У ҳимояланишни ёқтирмасди - бу нарса унинг характерига зид эди. Агар унинг тадқиқотчилик фаолияти эслатиб ўтилмаса, америкалик шахматчининг ижодий портрети тўла намоён бўлмайди. Пильсберининг ижодий тафаккури бир қатор дебютларга жон киритди. Лекин у фарзин гамбитнинг таҳлилига айниқса, катта ҳисса қўшди, Кембриж-Спрингс варианти эса унинг шарофати билан қайта туғилди дейиш мумкин.

«Гениаль Пильсбери шахмат осмонида метеор янглиғ тез ўтиб кетди, - деб ёзган эди Тарраш. - Унинг энг яхши партиялари мисли йўқ янгилигию беназир гўзаллиги билан характерланади».

МАРОҚЛИ МАШҚЛАР

Иккала тасвирда ҳам юриш оқлардан. Сиз қандай ўйнардингиз?

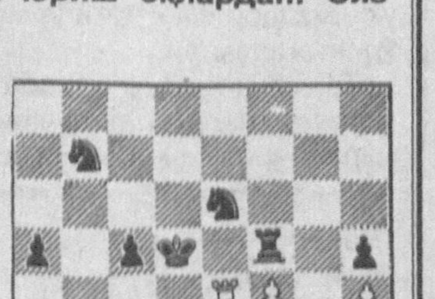

Ҳикоя

АРСЛОН

(Боши - ўтган сонда)

Оллаберган эчкининг йўталишига ўхшаб кулди. Иккаласи меҳмонхонага ўтишди. Жумавой Оллаберган билан ҳамқишлоқ, Самарқанд кооператив техникумини ҳам бирга ўқиб битиришган. РайПОда ҳам товаршунос бўлиб бирга ишлашган эдилар.

Дилором дастурхон ёзиб, яхна кабоб билан аччиқ-чучук олиб келди. Қовурдоқ келгунча икки жўра бир шишани яримта қилишди. Оллаберган даврага келиб қўшилган Дилоромга ҳам бир пиёлага ароқ қуйиб узатди. «Ҳалиги гуноҳинг учун оласан, энди» деди у сирли боқиш билан. Жумавой сўрамоқчи бўлиб оғиз жуфтлади-ю, лекин тилини тишлади. Хотини олдидаги пиёлани энгашиб олди-да, ўзининг пиёласи устига қуйди:

— Диля учун, ўзим. Унга мумкин эмас, қон босими бор. Бахтимга соғ бўлсин, - деди-да, Оллаберганнинг пиёласи билан чўқиштириб, кўтариб юборди. У Оллаберганни қучоқлаб ўйнаркан «Сендан ва Дилоромдан ўзга яқин одамим қолмади», дерди. Иккинчи шишада у маст бўлиб қолди. Фурсатдан фойдаланиб Оллаберган Дилоромга ароқ қуйиб узатди. Бу гал Дилором қадақ сўзидан кейин уни кўтариб юбордию, ўрнидан туриб магнитафонни қўйди. Сўнгра Оллаберганга маъноли қараб: машинангиздаги ҳалиги лентани олиб келайми, деди. Кейин жавоб ҳам кутиб ўтирмай, ташқарига чиқди. У олиб келган тасмадан хонанданинг эҳтиросли овози хонани тўлдириб юборди:

Ҳеч кимни демасдан, мени десангиз.

Оқ сийнани кат қиламан, ётсангиз.

Жумавой маст бўлсаям, хуши ўзида эди. «Ахир Дилоромга нима бўлди. Бунақа одати йўқ эди-ку? Дўстлари, ошналари билан ўтирганда хонага бошини ҳам суқиб қарамасдан. Аслида унга ҳам осон эмас. Айни ўйнаб-куладиган пайти, у эса мажруҳ. Ўша фожеадан кейин у Дилоромга:

- Мени ногиронлар уйига ташлаб кел, сенинг бахтингни боғлаб ўтиришга ҳаққим йўқ, - деганида у йиғлаб юборганини эслади.

- Қайтиб бу гапни айтманг, ит ҳам жароҳатланган жуфтини ташлаб кетмайди,-деганди ўшанда у. Ахир биз инсонмиз-ку! Менга сиздан бошқа ҳеч ким керакмас, кўнглингизни тўқ тутаверинг, сизга хиёнат қилган куним шу уйдан ўлигим чиқади...

Базм эса қизигандан қизиб борарди. Оллаберган уч пиёлага ароқ қуйди. Пиёлалар бўшатилгач Дилором ўйинга турди, кейин даврага Оллаберганни тортди. Жумавой бошини ёстиққа ташлаб, чўлоқ оёқларини ҳам чўзиб юборди. Кўзларини юмди. Йўқ қалбидаги туғёнга дош беролмади, кўзлари очилиб кетди. Хотини ноз-карашма билан Оллаберганнинг қўлтиғининг тагида ўйнаётганини кўрди-ю, яна кўзларини юмиб олди. Ўйин тамом бўлгач, «чўлп» этган овоз эшитилди. «Ўпиб олди» - ўйлади Жумавой. Вужуди музлаб кетгандек бўлди гўё. Тишини тишига босди. Оллаберган пиёлага яна ароқ қуйди. Кейин у чўзилиб қолган Жумавойни туртди-да:

- Жумми, жўра, тур, қатордан қолма, бир пиёладан оламиз, - деди.

Дилором жим эди. Жумавой ўзини мастликка солди. Гўё Оллаберганнинг турткисидан уйғонгандек кўринди. Унинг қўлидаги ароқ тўла пиёлани олиб бир кўтаришда бўшатди ва бошини яна ёстиққа ташлади. Даҳшатли рашк мастликни емириб, унинг хушини ўзига келтираётганди. «Нега улар менга ароқни кўп ичиришаяпти. Муддаолари нима? Хотини, меҳрибон хотинжони, унга икки пиёладан кўп ичишни маън қилиб қўйганди-ку, бугун нега унинг парвойи фалак! Ахир хотини деб қўшни тумандан онасини, туғишган ака, сингилларини ташлаб, унинг хонадонига ичкуёв бўлиб кирган эди-ку. Онасиям, акасиям унинг бу ишига рўйхушлик бермагандилар. Лекин Жумавойнинг кўзи бошқа қизларни унча кўрмай қолганди. Дилором билан тасодифан автобусда танишгач, унга кўнгил қўйган, бутун вужуди билан ипсиз боғланиб қолганди. Дилором ҳам, унинг онаси Гулчеҳралар ҳам Жумавойни бир кўришда ёқтириб қолишди. Тўйларидан кейин айниқса Дилором эрини ўтказгани жой тополмади. Ҳар гал у ўқишга кетиш олдидан, туни билан ухламасдан, эрининг бўйнини қучоқлаб, йиғлаб чиқарди. Буни Жумавой Оллаберганга сўзлаб берганида у мийиғида кулиб:

- Соддасан-а, соддасан, хотинларни билмас экансан. Фақат икки ҳолатда: ўлим ёки маишат тўшагида ётгандагина улар меҳрибон ва мушфиқ бўлишади. Бошқа вақтда, эса... Мабодо хотининг билан ҳар кун бир тўшакда ётиб, унинг муддаосини ҳосил қилмас экансан, у барибир бир кун ҳиёнат кўчасига киради.

Шунда Жумавой курсдошига эътироз билдирганди.

Орада у РайПОга товаршунос бўлиб ишга кирди. Қайнотасидан қолган эски иморатни йиқитиб, ўрнида янгидан уй қурди. Боғ яратди. Қайнонаси вафот этгач, уйда Дилором иккаласигина қолди. Бир куни шаҳардан таксида келаётганида фожеа юз берди, иккала оёғидан ажралди. У касалхонада ётганида Дилором ҳар куни қатнади. «Бахтимга омон қолдингиз, умрим охиригача бошимга кўтариб, хизматингизни қиламан» - деди. Ҳамкасблари Дилоромни шу қишлоқдаги магазинга сотувчи қилиб ўрнаштиришди. Хотини ишга қатнай бошлагач, Жумавой тўрт-беш ойдан кейин хотинининг важоҳатида ўзгариш сеза бошлади. Энди эса... Эҳ! Оллаберган, сен бир пайтлари айтган гапингни исботлаш учун қилаяпсанми, бу ишни?!

Хотиралар рашкка қўшилиб қалбини кемираётган Жумавой, энди қалбаки ҳуррак отишга тушди. Шундан кейин рақсдан чарчаб, дам олишга ўтирганлар ўзларини янада эркинроқ тутабошлашди. Улар хиринг-хиринг кулишар, алланималар тўғрисида пичирлашарди. Бир пайт Жумавой уларнинг товушсиз туриб кетганларини пайқаб қолди. Дилором хонасининг қулфи секингина шиқирлаб, ичкаридан илинди.

Эй номард табиат, бевафо дунё! Қачон сенда инсоф бўлади? Шу қулфни у ҳис-ҳаяжон ичида қанча марта шиқирлатган! Энди бу қулфни бошқа бир одам шиқирлатмоқда. Жумавойнинг ўтдек ёнаётган вужудидан гўё чиқиб кетган каби туйди ўзини. Қулоқлари остида хотинининг «Сизга хиёнат қилган куним, шу уйдан ўлигим чиқсин», деган сўзлари жаранглаб кетди. «Болта қани!» - Жумавой дарғазаб бўлиб ён-атрофга олазарак боқди. Кейин уни Қулёрган бўйидаги оқ толнинг моясида қўйгани эсига тушиб, ташқарига чиқди. Ит дастлаб унинг ёғоч оёқларига ёпишиб суйканди. Кейин тик турди-да, икки оёғини унинг елкасига ташлади, шунда Жумавой итнинг худди одамдек йиғлаётганини кўрди. Беихтиёр бўшашиб кетди. «Эҳ, Арслон, Арслон!!! Қанчалик сезгирсана, ифлосларнинг ниятлари сенга илгаридан маълум экан-да, ғазабингни ичингга сиғдира олмай, тўрт томонга чопаётганингнинг боиси шу экан-да. Шунинг учун айтишаркан-да, Ит вафо, хотин жафо, деб.

Жумавой дарғазаб бўлганича, Қулёрган бўйига қараб юрди. Кўкдаги тўлин ой бостириб келаётган фожеадан ўзини олиб қолмоқчи бўлгандек қора булут остига кириб кетди. Совуқ шамол вужудини ялаб ўтди. Арслон гоҳ эгасининг юришига тўсқинлик қилар, гоҳ орқасига қараб вовуллаб қўярди.

Жумавой тўйлари бўлган йили Арслонни топиб олганди. Ўшанда қишлоқ болалари кучукчани эрмак қилиб Қулёрганга отишган, у эса жон-жаҳди билан қирғоққа интиларди. Шунда Жумавой болаларни койиб, кучукни уйга олиб келиб, қорнини тўйғазди, парваришлади, Арслон деб ном қўйди. Жумавой бахтсиз ҳодиса туфайли шифохонада бир ярим ой даволанганда, Арслон бино атрофидан жилмади.

Жумавой болтани қидириб, судралиб боракан, шуларни хаёлидан ўтказди. Кейин итига суркиниб, йиқилди. Чап томондаги ёғоч оёғи чиқиб кетди. У энди ёб томонга қараб, эмаклаб юрабошлади. Арслон эса ёғоч оёқни тишлаб, унинг ёнида борар, ҳамон эгасининг юришига тўсқинлик қилган сингари йўлини тўсарди. Жумавой тирмашиб, канал рошининг устига чиқиб олди-да, пешонасидаги терни артиб, орқасига қаради. Очиқ эшикдан тушган нур савлат тўкиб турган «Жигули» устида жилваланарди. Дилором хонасининг деразаси эса тунги денгиздек совуқ ва қоронғу эди. Шу тобда хиёнатчиларни ўз бағрига олган ўз уйи ҳам кўзига ёмон кўриниб кетди. У бирданига ҳаммасидан воз кечди. Дилоромни ўлдириш қароридан ҳам воз кечди. Ўзи меҳр қўйиб, уйланган хотинининг юзига кўзи тушишидан даҳшат босди: «Буларнинг барчаси энди менга ҳаром» деди у энди ўтган умрига хулоса ясагандек. Шундан кейин ёбга қараб эмаклай бошлади. Арслон эса эгасининг ниятини пайқабми шошиб қолди, ғалати товуш чиқариб, гоҳ Жумавойнинг кийимларини тишлаб тортар, гоҳ орқасига қараб вовуллаб қўярди. Лекин ит ожиз эди. Жумавой эмаклаганича, Арслонниям судраб, тунда шовуллаб шитоб билан оқаётган қўрқинчли Қулёрганга тимсоҳдек шўнғиб кетди.

Эркин ЭРМАТОВ.

ISHONCH

МУАССИС:
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир
Мирғиёс ҚАЮМОВ
Таҳрир ҳайъати:
Ж.Алимхўжаева, М.Одилова, Э.Воҳидов, С.Остонов, М.Расулов, Э.Ёқубов, В.Зверев (бош муҳаррир ўринбосари-«Ишонч-Доверие»), М.Олимов, М.Содиқов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78, 136-58-45; Хатлар бўлими 56-85-43; Реклама, эълонлар бўлими 56-87-63

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи; 133; 134

Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Умумий адади 14.002 нусха. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди 23.40

Буюртма Г— 824.

1 2 3 4 5 6